

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-66 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-10/136-71
Karar Tarihi : 14.02.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Ümit Nevruz ÖZDEMİR, Özgür Can ÖZBEK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

- Ersin ERDOĞAN
Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi BZ 12 Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR

: - Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş.
Cihannüma Mah. Yıldız Cad. No:34 Polat Tower
Beşiktaş 34353 İstanbul
- Doğan TV Digital Platform İşletmeciliği A.Ş.
19 Mayıs Mah. 19 Mayıs Cad. Dr. Hüsnü İsmet Öztürk Sok.
Şişli Plaza D Blok No:1 Şişli 34360 İstanbul
- Arçelik A.Ş.
Karaağaç Cad. No:2-6 Sütlüce Beyoğlu/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Doğan TV Digital Platform İşletmeciliği A.Ş. ve Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin yüksek çözünürlüklü yayınların kendi pazarladıkları uydu alıcısından başka bir ürünle izlenmesine izin vermedikleri iddiası ile Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin modül temin etmeyi reddettiği ve Arçelik A.Ş. ile anlaşarak yürüttükleri kampanyalar çerçevesinde kendi cihazlarını dayattıkları iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Gizlilik talebi bulunan başvuruda özetle;

- Dijital yayıncılık alanında faaliyet gösteren Doğan TV Digital Platform İşletmeciliği A.Ş. (D-Smart) ve Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. (Digiturk)'nin yüksek çözünürlüklü (HD) yayınların kendi pazarladıkları uydu alıcısından başka bir ürünle izlenmesine izin vermedikleri,
- Tüketicinin istediği uydu alıcısıyla Digiturk ve D-Smart kartını kullanabilmesinin gerektiği; ancak bu alanda oligopol konumunda olan bu iki kuruluşun fahiş fiyatla sattıkları uydu alıcılarını kullanmaya zorlayarak hem "bundle" yasağını ihlal ettikleri, hem de hâkim durumlarını kötüye kullandıkları

ifade edilmiştir.

(3) Ersin ERDOĞAN tarafından yapılan başvuruda ise özetle;

- Başvuru sahibinin Arçelik A.Ş. (Arçelik)'den dekoderi içerisinde bir televizyon satın aldığı, bu televizyonun dijital platformlardan yararlanması için CA modülüne ihtiyaç

olduğu, Arçelik'in ayrıca modülü ve dijital platformu içerisinde olan kampanyalı televizyonlarının da bulunduğu,

- Digiturk ile sözleşme yapmak istediğinde, Digiturk'ün modül satamayacağı ve Arçelik'ten modüllü ve Digiturk kampanyalı televizyon alması durumunda Digiturk hizmetlerinden yararlanabileceğinin söylendiği,
- Digiturk'ün Arçelik'le anlaşarak mal temininden kaçınması sebebiyle satın almış olduğu televizyonun dekoderinin içinde olmasının bir anlamının kalmadığı,
- Digiturk'ün sadece CA modülü ile çalıştığı ve dışarıdan temin edilecek modüle Digiturk tanıtamayacaklarının belirtildiği, Digiturk'ün Arçelik ile anlaşarak kampanyaları çerçevesinde kendi cihazlarına mecbur bırakıldıkları

ifade edilmiştir.

- (4) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 13.03.2012 tarih, 2101 sayı ve 14.06.2012 tarih, 4926 sayı ile intikal eden başvurular üzerine hazırlanan 25.09.2012 tarih ve 2012-2-66/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 04.10.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-48/1428-M ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 04.02.2013 tarih ve 2012-2-66/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; başvuru konusu iddialar hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Görüşü

- (6) Başvuru konusuna ilişkin olarak, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu (EHK)'nin 7. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca BTK'dan talep edilen görüş 12.09.2012 tarih ve 6959 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (7) İlgili yazıda özetle;
- Set-üstü-kutuların, uydu platform işletmecileri tarafından koşullu erişim sistemlerinde kullanılan son kullanıcı cihazları olduğu, farklı işletmeciler tarafından üretilen söz konusu cihazların tüketiciler tarafından ilave bir şifre çözücü cihaz vb. yazılıma gerek duymadan kullanılması için bu cihazların karşılıklı çalışabilir olmasının gerektiği, set-üstü-kutuların birden fazla platform işletmecisi tarafından birlikte kullanılmasına ilişkin olarak BTK görev ve yetki alanı kapsamında yer alan "erişim" ve "uyumlaştırılmış standartların yayımlanması" hususları bağlamında bir değerlendirme yapılabileceği,
  - 5809 sayılı EHK'da "erişim" in, *"Bu Kanunda belirtilen koşullarla, elektronik haberleşme şebekesi, alt yapısı ve/veya hizmetlerinin, diğer işletmecilere sunulması"*; koşullu erişim sisteminin, *"Radyo ve televizyon yayın sistemlerine abonelik veya başka bir yöntemle önceden izin verilmesi yoluyla koşullu olarak erişimi sağlayan her türlü teknik tedbir ve düzenlemeyi"* ifade ettiği,
  - EHK'nın "Erişimin Kapsamı" başlıklı 15. maddesinin (g) bendi ile Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği'nin 6. maddesinin (ğ) bendinin *"koşullu erişim sistemlerine erişim"* hususunu ihtiva ettiği ve mezkur Kanun'un "Erişim yükümlülüğü" başlıklı 16. maddesinin 1. fıkrasında *"Erişim yükümlülükleri ve yükümlülüğün kapsamı Kurum tarafından belirlenir. Kurum; bir işletmecinin diğer bir işletmecinin bu Kanunun 15 inci maddesinde belirtilen hususlarda erişimine izin vermemesinin veya aynı sonucu doğuracak şekilde erişim için makul olmayan süre ve şartlar ileri sürmesinin, rekabet ortamının oluşumunu"*

engelleyeceğine veya ortaya çıkacak durumun, son kullanıcıların aleyhine olacağına karar vermesi halinde, söz konusu işletmeciye diğer işletmecilerin erişim taleplerini kabul etme yükümlülüğü getirebilir." hükmünün yer aldığı, bu kapsamda uydu platform işletmecileri tarafından kullanılan koşullu erişim sistemlerine erişimin, "erişim" tanım ve kapsamında olduğunun görüldüğü,

- Her ne kadar koşullu erişim sistemleri "erişim" kapsamında değerlendirilse de, BTK tarafından hâlihazırda koşullu erişim sistemlerini konu alan herhangi bir pazar tanımlanarak, ilgili pazarda EPG'ye sahip işletmeci belirlenmediğinden, ilgili pazarda EPG'ye sahip olmayan bir işletmeciye erişim yükümlülüğü getirilmesinin Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği gereği mümkün olmadığı,
- Bunun yanında EHK'nın "Kurumun görev ve yetkileri" başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasının (n) bendinde; *"Elektronik haberleşme sektöründe kullanılacak her çeşit sistem ve cihazların, uyumlaştırılmış ulusal standartlarını yayımlamak ve uygulanmasını sağlamak, teknik düzenlemelerini yapmak, piyasa denetimini yapmak ve/veya yaptırmak, bu amaçla laboratuvarlar kurup işletebilmek ve bu laboratuvarlarda verebileceği eğitim ve danışmanlık hizmetleri karşılığında alınacak ücretleri belirlemek"* ve (u) bendinde *"İlgili kanun hükümleri dahilinde evrensel hizmetlere ilişkin hizmet kalitesi ve standartları da dahil olmak üzere, gerektiğinde her türlü elektronik haberleşme hizmetine yönelik hizmet kalitesi ve standartlarını belirlemek denetlemek, denetlettirmek ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemek"* hususlarının BTK görevleri arasında sayıldığı,
- Bununla birlikte hâlihazırda BTK tarafından set-üstü-kutuların ortak kullanımına yönelik standartlara ilişkin yapılan bir düzenleme bulunmadığı

ifade edilmiştir.

I.2. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Görüşü

(8) Başvuru konusuna ilişkin olarak talep edilen RTÜK görüşü 10.09.2012 tarih ve 6900 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir. Görüşte özetle;

- Görsel işitsel yayıncılık alanında hizmet vermek isteyen uydu altyapı ve/veya platform işletmecilerinin BTK tarafından elektronik haberleşme hizmetlerini sunmak üzere yetkilendirilmiş olmalarının ve RTÜK'ten yayın iletim yetkisi almış olmalarının gerektiği, bu bağlamda ikili bir yetkilendirmenin söz konusu olduğu,
- Bu kapsamda koşullu erişim sağlayarak görsel işitsel yayın hizmetlerini abonelerine iletmek üzere uydu ortamından Digiturk ve D-Smart'a, kablo ortamından ise TTNET'e platform işletmeciliği yetkisi verildiği, bu platform işletmecilerinin kendilerine özgü bir şifreleme sistemi kullandığı ve abonelerine sadece kendi şifrelerini çözme kabiliyeti olan alıcıları sundukları,
- Platformlar arası abone geçiş şartlarını belirleyen, ortak alıcı kullanımını zorunlu kılan ve/veya alıcı değiştirmeden smart kart değişimi vb. yöntemlerle abone geçişini sağlayan bir düzenleme bulunmadığı,
- Diğer yandan, medya hizmet sağlayıcılarına ve alt yapı işletmecilerine yetki verilmesi başta olmak üzere, tüm aşamalar ile ilgili düzenleme ve denetleme yetkisi RTÜK'te olan karasal ortamdan yapılan sayısal televizyon yayın hizmetlerinin alınmasında kullanılacak alıcılarla ilgili olarak RTÜK tarafından "Türkiye DVB-T2 Alıcı Gereksinimleri"nin belirlendiği,
- Uydu ve kablo ortamından yapılan yayınların alınmasını sağlayan set üstü alıcı cihazları standardının oluşturulmasının ülkemiz açısından önemli olduğu, gelişen teknolojiyle birlikte karasal, uydu ve kablo yayınları ile birlikte internet

hizmetini de içeren ortak set üstü cihaz çözümü oluşturmanın teknolojik olarak mümkün olmakla birlikte maliyetli olacağı,

- Bu çerçevede, aynı ortamdan yapılan yayınların ortak bir set üstü cihaza alınması ve bu cihazda yer verilecek şifreleme modülü ile farklı platformlar vasıtasıyla sunulan yayın hizmetlerinin izlenebilmesine imkân sağlanabileceği, ancak bu konuda RTÜK tarafından yapılan bir çalışmanın bulunmadığı

ifade edilmektedir.

I.3. Değerlendirme

- (9) Dosya konusu başvurular temel olarak, Digiturk ve D-Smart'ın, diğer firmalarca üretilen uydu alıcılarında kullanılmak üzere "smart-kart"larının kullanılmasını engelledikleri; kendi sattıkları uydu alıcılarını ve/veya anlaştıkları firmaların ürünlerini kullanmaya zorladıkları ve Digiturk'ün Arçelik ile anlaşarak birlikte düzenledikleri kampanyalar çerçevesinde tüketicileri kendi cihazlarını kullanmaya zorladıkları iddialarına ilişkindir.
- (10) Söz konusu iddiaların değerlendirilmesi amacıyla Digiturk ve D-Smart'ta incelemeler gerçekleştirilmiş, ayrıca adı geçen teşebbüslerden konuyla ilgili bilgi talep edilmiştir.
- (11) Digiturk tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 28.01.2013 tarih ve 554 sayı ile giren yazıda;

"Digiturk temel ürün ve hizmetlerini bir şifreleme sistemi kullanarak korumakta ve abone gelirleri Digiturk iş modelinin temelini oluşturmaktadır. Digiturk tarafından verilen yayın ve hizmetlere ulaşmak için içeriğin güvenli olarak şifrelenip çözülmesini sağlayan sisteme Koşullu Erişim Sistemi denir. Bu sistemin 3 temel parçası vardır. Digiturk'un yayınlarını üreten ve şifreleyen Head-End sistemi, Digiturk yayınlarının şifresini çözen smart card ve bu smart card'dan gelen anahtarlarla yayını çözüp gösteren STB (Set-top box - Uydu Alıcı ve dekoder). Digiturk yayın ve hizmetlerinin tam ve eksiksiz alınması Digiturk'un verdiği STB'lerin kullanılması ile mümkündür. Ancak özellikle TV üreticilerinin uydu alıcısı içinde olan TV'lerinin çıkması ile birlikte Digiturk yayınlarının STB olmadan bu TV'ler tarafından direkt alınıp çözülebilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu amaçla şifreli yayınların çözülebilmesi için Digiturk tarafından CAM (Conditional Access Module - Koşullu Erişim Modülü) cihazı ve bir smart card verilmektedir. Bu CAM'ler ancak uygun standartta olan TV'ler ile çalışmaktadır. Bu tip TV'ler için uluslararası standard olan CI+ 1.2 standardı uyumluluğu aranmaktadır. Ancak Digiturk pek çok çeşit yazılım ve donanım özelliklerine sahip olan entegre TV'lerden, sadece TV üreticisinin Digiturk CAM ve smart kartını birlikte vermeyi planladığı TV tiplerinin yazılımlarını test ederek yayınlarının şifresinin herhangi bir problem olmadan çözülebildiğini teyid etmektedir. TV üreticileri ürettikleri her entegre uydu alıcılı TV setine Digiturk uyumlu yazılım koymadıkları için piyasada Digiturk yayınlarını sorunsuz almak için Digiturk tarafından test edilmiş TV'lerin tercih edilmesi gerekmektedir.

Şifre ile korunan tüm içerikler dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de de illegal şekilde seyredilmek istenmektedir. Digiturk olarak şifrelenen içeriklerin illegal olarak seyredilmesini engellemek için mümkün olan tüm teknik, operasyonel ve hukuki önlemler alınmaktadır. Yeni kullanılan CI+ standardı ile birlikte CAM ile TV/STB arasındaki iletişim de şifreli hale getirilmiş, içeriklerin izinsiz kaydı ve çoğaltılarak dağıtılmasının önüne geçilmiştir...

[Yayınlara illegal şekilde izlenmesini önlemek] için her Digiturk smart card'ı sadece bir tek yayın çözücü CAM ya da STB ile eşleşmekte ve sadece eşleştiği cihazla çalışmaktadır. Bu güvenlik önlemleri sayesinde şifreleme anahtarlarının illegal şekilde dağıtılması da engellenmektedir." açıklamalarına yer verilmiştir.

- (12) Benzer şekilde D-Smart'ın gönderdiği ve Kurum kayıtlarına 29.01.2013 tarih ve 586 sayılı ile giren yazıda;

"Şirketimizin de faaliyet gösterdiği pay tv (öde-izle) pazarında, yayınların ücret ödeyen yetkilendirilmiş tüketicilere iletilmesinin temini bakımından bir güvenlik ve yetkilendirme mekanizmasının kurulması teknik olarak zorunlu bulunmaktadır. Aksi halde, ücretini ödeyen ve ödemeyen tüketicilerin ayırt edilmesi mümkün olamamakta ve yetkisiz izlemelerin önüne geçilememektedir. Bu amaçla, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gerek uydu alıcısı/modül ve gerekse akıllı kartların da içinde bulunduğu bir güvenlik zinciri uygulaması gerçekleştirilmektedir. Bu uygulama kısaca şu şekilde gerçekleştirilmektedir:

Uydu alıcıları üzerinde çalışabilecek bir şifreleme yazılımı geliştirilmekte ve bu yazılım kullanılmak üzere lisanslanmaktadır.

Lisanslanmış olan bu yazılım, dijital uydu alıcılarına yüklenmekte ve yüklenmiş olan bu yazılımın şifrelenmiş yayınları çözebilmesini teminen gerekli olan anahtar mekanizması da smart karta yüklenmekte ve smart kart ile uydu alıcısı eşleştirilmektedir.

Ücret ödemek suretiyle abone olan tüketicinin elinde bulunan uydu alıcısının algılayabileceği şekilde uydudan sinyal gönderilerek bu şifreleme çözülmektedir (decryption). Şifrenin çözüldüğünü gören uydu alıcısı, doğru smart karta sahip olduğunu teyid ederek devreyi tamamlamakta ve yayınların izlenebilmesini sağlamaktadır." ifadeleri yer almaktadır.

- (13) Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, her iki platform işletmecisinin de şikayet edilen uygulamalara, ticari faaliyetlerinin ana konusunu oluşturan yayınlarının illegal bir biçimde izlenmesini önlemek amacıyla başvurdukları anlaşılmaktadır. Söz konusu tedbirler piyasadaki rekabet koşulları üzerinde etki doğurmaktan ziyade ödemeli televizyonculuk hizmetinin esasını oluşturan abone ve abone olmayanlar arasındaki ayrımı belirleme; sunulan hizmetin yalnızca abonelerce alınmasını sağlama amacına hizmet etmektedir.
- (14) Digiturk uygulamasına ilişkin olarak, teşebbüs tarafından alıntılanan içerik güvenliği kaygılarının yanı sıra hizmet kalitesi, içerik üreticisi stüdyolarla yapılan anlaşmalardan kaynaklı sorumluluklar gibi ilave gerekçeler de ileri sürmektedir. Bu bağlamda, dijital platform işletmecilerinin kendi sattıkları uydu alıcılarını ve/veya anlaştıkları firmaların ürünlerini kullanmaya zorladıkları ve bunun sonucunda da fahiş fiyatların ortaya çıktığı iddiasının doğru olmadığı anlaşılmıştır.

(TİCARİ SIR)

- (15) Bu tespitlerin yanı sıra, yapılan incelemelerde taraflar arasında rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir anlaşma ya da böyle bir duruma işaret eden belgeye ulaşılamamıştır. Arçelik tarafından başvuruda tarif edildiği şekilde ürünler sunulduğu anlaşılmakla

13-10/136-71

birlikte, söz konusu uygulamanın yalnızca Arçelik'le değil, diğer TV üreticileri ile de yapıldığı görülmüştür. Tek taraflı uygulamalar bakımından ise taraflardan herhangi birinin (ya da tarafların birlikte) hâkim durumda olduğu varsayımı altında rekabet hukuku literatüründe haklı (nesnel) gerekçe olarak adlandırılan kavram çerçevesinde, dışlayıcı niyet veya etkiye sahip olmadığı anlaşılan davranışın meşru ticari menfaatlerini savunma hakkı kapsamında değerlendirilebileceği, dolayısıyla incelenen uygulamalar vasıtasıyla 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.